
Broedseizoen en verslag nestkasten Golfbaan Welschap 2012

Wil de Veer

Het weer in het voorjaar 2012

31 mei 2012 - Een warme, droge maartmaand en fraai, zonnig weer in de laatste helft van mei zorgen ervoor dat de lente van 2012 toch zacht, droog en aan de zonnige kant genoemd kan worden. Van eind maart tot begin mei leek de lente immers ver weg door een lange periode van wisselvallig, somber en vrij koud weer. Met een gemiddelde temperatuur van 10,4 graden in De Bilt tegen een langjarig gemiddelde van

9,4 graden is de lente van 2012 zacht te noemen. Het was daarbij droog met gemiddeld over het land

Lente 2012 was zacht, droog en aan de zonnige kant

ongeveer 135 mm neerslag tegen 172 mm normaal. Met 535 zonuren tegenover 517 normaal was de lente dit jaar aan de zonnige kant.

Maart 2012 staat op een gedeelde derde plaats van zachtste maartmaanden in ruim een eeuw tijd. Vooral tussen 20 en 28 maart liep de temperatuur door de overvloedige zonneschijn hoog op. In het zuiden van het land waren 22 en 23 maart zelfs warme dagen met temperaturen boven de 20 graden, wat bijzonder vroeg in het jaar is.

Met een landelijk gemiddelde van slechts 19 mm neerslag tegen 69 mm normaal was maart ook erg droog. Eind maart begon een lange periode met wisselvallig, somber en vrij koud weer die tot in mei duurde. De gemiddelde temperatuur in april was 8,4 graden terwijl 9,2 graden normaal is. De landelijk laagste temperatuur in april werd op de eerste aprildag gemeten in Deelen: min 5,1 graden. De laatste aprildag - Koninginnedag - was de enige zonnige en

warme dag van deze maand en in De Bilt was 30 april de eerste warme dag van het jaar.

In april viel op veel dagen regen hoewel de hoeveelheid beperkt bleef. Pas in de tweede helft van mei werd het fraai en zonnig lenteweer. Op 22 mei werd in De Bilt de eerste zomerse dag van het seizoen genoteerd. Het totaal aantal zomerse dagen met temperaturen boven de 25 graden liep op naar 6. Normaal telt de lente vier zomerse dagen.

Op 23 mei werd het in het oosten van het land lokaal zelfs tropisch warm.

Ondanks de koude en sombere start hoort mei 2012 met een gemiddelde van 14,5 graden toch bij de tien warmste meimaanden sinds 1901. Het aantal zonuren liep uiteindelijk op naar 225 tegen 213 normaal. De lente was het zonnigst in het noordwestelijk kustgebied en het minst op de Veluwe. (Bron K.N.M.I.).

Foto: Wil de Veer

Broedseizoen 2012 Golfbaan Welschap

Na het schoonmaken en waar nodig repareren of vervangen van de nestkasten, was onze werkgroep klaar voor het nieuwe broedseizoen.

In januari en februari is er met geluidsnabootsing gecontroleerd of de bosuil aanwezig was. Zowel op de golfbaan als in de directe omgeving werd geen exemplaar gehoord. Wat de reden is dat de bosuil de laatste jaren niet in de omgeving van de golfbaan

Wat de reden is dat de bosuil de laatste jaren niet in de omgeving van de golfbaan gebroed heeft is mij een raadsel

gebroed heeft is mij een raadsel. Wel worden er ieder jaar braakballen gevonden en alles is aanwezig om tot broeden te kunnen komen

maar het wil maar niet lukken.

Opmerkelijk omdat enkele jaren terug er wel broedgevallen hebben plaats gevonden. In februari 2012 zijn de twee ijsvogelwanden gereed gemaakt voor het nieuwe broedseizoen. Helaas is de ijsvogel niet tot broeden gekomen en werd de soort lange tijd niet meer gezien.

Hopelijk krijgen we een paar zachte winters zodat de soort zich kan herstellen na

de drie, voor de ijsvogel, te strenge winters van de afgelopen jaren. De fuut was wel aanwezig maar heeft niet gebroed. De winterkoning, zwarte kraai, fazant, dodaars, wilde eend, waterhoen, meerkoet, kleine karekiet, sperwer, grote bonte specht en groene specht hebben ook op de golfbaan gebroed.

Voor het eerst heeft een mandarijn eend een nest gemaakt op de golfbaan. Dit gebeurde in een torenvalk kast. Helaas hebben kauwen het nest vernield voordat er een legsel was. De mandarijn eenden zijn vertrokken en niet meer gesignaleerd. Op de golfbaan verbleven tijdens de winterperiode 2011/2012 veel sijen en

putters. Enkele keren werden er kramsvogels, koperwieken en aalscholvers gespot.

Soorten die werden gesignaleerd waren:

buizerd
havik
blauwe reiger
aalscholver
scholekster
kokmeeuw
kleine bonte specht
houtduif
Turkse tortel
grote gele kwikstaart
witte kwikstaart
heggenmus
merel
zanglijster
grote lijster

zwartkop
tjiftjaf
fitis
goudhaantje
staartmees
kuifmees
zwarte mees
gaai
ekster
roodborst
vink
groenling

In september en oktober gebruikten grote groepen spreeuwen het riet als slaapplaats. In de directe omgeving werd een gekraagde roodstaart gespot. Of deze ook een korte periode op de golfbaan is geweest is niet duidelijk.

Nestkasten

Totaal hangen er 125 kasten waar de vogels gebruik van kunnen maken. In 95 kasten werd een broedsel aangetroffen. Elke kast is drie keer

“Opvallend was het grote nestsucces van alle soorten met zeer weinig uitval”

gecontroleerd. Vanwege het grote aantal kasten worden de eerste twee ronden verdeeld over twee

sessies in dezelfde week. Dit jaar zijn 30 kasten helemaal niet gebruikt (ongeveer 24%).

In 2011, 2010 en 2009 was dit respectievelijk 24%, 27% en 44%. Die 44% was overigens het laagste aantal sinds 2002.

Als we naar het aantal uitgevlogen jongen kijken sinds 2005 dan ziet het er als volgt uit, op volgorde van beste jaar:

2010	768
2005	716

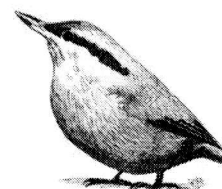
2006	652
2011	651
2012	586
2009	525
2008	521
2007	499

Van vijf soorten worden uitgebreide gegevens vermeld. Opvallend was het grote nestsucces van alle soorten met zeer weinig uitval.

Onverklaarbaar is het niet aanwezig zijn van de bonte vliegenvanger dit jaar.

	Legsels	Eieren	Uitgevlogen jongen	Gemiddelde legselgrootte
Koolmees	39	275	273	7,00
Pimpelmees	29	240	239	8,2
Boomklever	5	28	28	5,6
Spreeuw	11	42	42	3,8
Torenvalk	1	4	4	4

▲Tabel 1. Gegevens 2012

Koolmees

De koolmees heeft het goed gedaan, met 39 (27 in 2011) eerste broedsels. Evenals in 2011 waren er geen tweede broedsels. Het gemiddelde broedsucces was ongekend hoog met ongeveer 99% (95% in 2011). Dit is het hoogste van de laatste zeven jaar.

Totaal zijn er 275 (264 in 2011) eieren gelegd. Er zijn 273 jongen uitgevlogen. De gemiddelde legselgrootte was 7. Dit is het laagste in zeven jaar en staat in schril contrast tot de 9,7 van 2011 wat het hoogste gemiddelde was dat ooit in dit nestkastenproject werd gehaald.

Pimpelmees

De pimpelmees heeft het met 29 broedsels iets minder gedaan dan de 32 in 2011. Opvallend dat zowel de koolmees als de pimpelmees geen tweede broedsels hadden. Het gemiddelde broedsucces was zelfs nog hoger dan bij de koolmees, bijna 100%.

Spreeuw

De spreeuw heeft in elf kasten (13 in 2011) met succes jongen groot gebracht. Het broedsucces was 100%. De laatste drie jaar is het broedsucces uitermate hoog. Totaal zijn er 42 (69) eieren gelegd. Er waren ook hier geen tweede legsel. Er zijn 42 jongen uitgevlogen. De gemiddelde legselgrootte was 3,8.

De spreeuw is op een golfbaan zeer waardevol omdat deze o.a. de larven van de meikevers uit de green haalt. Daarom hangen wij de spreeuwenkasten dicht bij de "greens". De spreeuw trekt namelijk de larven recht uit het gras zonder

dit te beschadigen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de merel, kraai, kauw en ekster die het gras wegtrekken om bij de larven te komen.

“Onverklaarbaar is het niet aanwezig zijn van de bonte vliegenvanger dit jaar”

Boomklever

De boomklever maakt ieder jaar gebruik van de nestkasten. Dit jaar waren er vijf broedsels (4). Er

waren geen tweede broedsel, maar dit is bij deze soort meestal het geval. Het broedsucces was 100%. Totaal zijn er 28 (23) eieren gelegd met een gemiddelde legselgrootte van 5,6 (5,7).

Torenvalk

Verheugend was het broedsel van de torenvalk in een nestkast. De soort had wel eerder gebroed op de golfbaan maar nog niet in een nestkast. Het broedsucces was 100%. De vier jongen zijn met succes uitgevlogen.

Foto: Wil de Veer

Diversen

De metselbijen hebben dit jaar veelvuldig gebruik gemaakt van de speciale houtblokken en ook de kasten met de glazen buisjes waren goed bezet. Een van deze kastjes werd door meerdere vleermuizen gebruikt als schuilplaats.

Evenals vorig jaar werd er weer groot aantal eekhoorns gezien en er werden ook jongen waargenomen. Diverse soorten salamanders werden gezien, waarvan sommige juveniele. De bruine kikker was massaal

aanwezig. Andere soorten zoogdieren die werden gezien zijn: egel, mol,

“Verheugend was het broedsel van de torenvalk in een nestkast”

konijn, bunzing en hermelijn. In september en oktober werd melding gemaakt van een zwarte fret die op de golfbaan aanwezig was.

Waarschijnlijk het zelfde dier dat werd gezien bij de Klotputten en waar melding van werd gemaakt in het Eindhovens Dagblad. Na bestudering van de (onduidelijke foto die ik kreeg toegezonden) lijkt het mij meer op een nerts.

Van de rode bosmieren lagen er drie nesten van de *Formica rufa* (Behaarde rode bosmier). Naar nesten van de *Formica sanguinea* (Bloedrode roofmier) die ook op de golfbaan voorkomt is niet gezocht. ■

Foto: Wil de Veer